

en Japanser forlod sit Fædreland, tabte han alle sine Rettigheder, endogsaa Retten til Livet. Saa slem er vel ikke det ærede Medlem for Aalborg, men han har dog beholdt noget af det gammeljapanesiske i sit Forslag (*Bramsen*: Det er Landstinget, der har sat det ind!). Men det ærede Medlem har jo godkendt det, og naar han staar op og bebrejder mig, at jeg kritiserer det, saa har jeg Ret til at gaa ud fra, at det ærede Medlem ogsaa bifalder denne Del af Forslaget. Men at et Menneske skal tabe en Ret, som han i og for sig har Krav paa at nyde, blot fordi han tillader sig at gøre en Rejse til Udlandet og tage midlertidigt Ophold der — thi Udtrykket „Bopæl“ omfatter jo baade fast og midlertidigt Ophold — det er dog virkelig en alt for urimelig Bestemmelse. Betegnelsen af Forslaget som en Ansvarlighedslov viser tilbage til en urgermansk Retsopfattelse, og den her fremhævede Bestemmelse fører Tanken hen til det gamle Japan. Jeg forstaar ikke, hvorledes det ærede Medlem, der optræder med Præntensioner som en moderne Lovgiver, der staar i Forbindelse med meget fremragende Jurister, Doctores juris o. s. v. — hvor mange der var af dem, har jeg ikke faaet at vide — kan ville forsvare en saadan Plet paa Lovforslaget, som det er, at en Mand eller en Kvinde forbryder sin Ret, fordi han eller hun har Bopæl i Udlandet. — Om Kvindernes Stilling efter Lovforslaget bemærkede det ærede Medlem, at de ikke vare „satte i Klasse“ med umyndige Personer, men kun „i Linie“ med dem. Jeg skal imødekomme det ærede Medlem og vælge det sidste Udtryk, men det forandrer ikke Sagen, thi Sagens Realitet er jo virkelig den, at medens en Mand, der har fyldt 30, men ikke 55 Aar, bliver berettiget til efter eget Valg at faa udbetalt den ham tilkommende Erstatning eller faa den omsat til en Livrente, indrømmes der ikke Kvinderne en saadan Ret. Hvad enten det er ældre eller yngre Kvinder, hvad enten Talen er om Enker eller ugifte, skulle de staa under Raadets Værgemaal. Det staar der med rene og tydelige Ord i Lovforslaget: „Den Pengesum,“ — hedder det — „som tilkendes Kvinder og umyndige Personer, kommer den eller de paa-gældende til gode paa den Maade, som Raadet maatte bestemme som den hensigtsmæssigste.“ Dette er da tydeligt nok. Men som et Eksempel paa det ærede Medlems store Frejdighed tillader jeg mig at henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa en Udtalelse af det ærede Medlem for

Aalborg i Mødet den 6te December, der findes i Tidens Spalte 1424 og er saalydende: „Vi have stillet Kvinderne paa lige Trin med 30aarige Mænd.“ Hvis ikke ogsaa dette er en Trykfejl, er det uimodsigeligt, at det ærede Medlem her har fremsat en Paastand, som er i den mest aabenbare Strid med hans eget Forslag og følgelig ogsaa med Sandheden. — Om Arbejdsraadet vil jeg kun sige dette, at jeg ikke har sammenlignet det nu foreslaaede Raad med Raadet fra 1891, men med Raadet fra Februar 1897, og jeg har fremhævet, hvad der staar fast, at vi i det foreliggende Forslag have faaet dobbelt saa mange statslønnede Funktionærer, som der blev foreslaaet os i Aarets Begyndelse; jeg tillader mig fremdeles at mene, at det er en ret rivende Udvikling i Løbet af 10 Maaneder. — Jeg noterer med en vis Tilfredsstillelse, at det ærede Medlem for Aalborg aabent og ligefrem erklærede, at Forslaget er bygget paa den Betragtning, at Ansvar skal paaahvile Arbejdsgiverne, selv om der ikke hviler nogen Skyld paa dem for indtrufne Ulykkestilfælde. Det ærede Medlem for Ringkøbing gjorde i sit Foredrag i Dag det modsatte gældende. Han paastod, at der var Skyld hos de vedkommende Arbejdsgivere, Skylden laa i de moderne Driftsmidler. Det ærede Medlem for Aalborg er her mere oprigtig; han vedgaar, at der ikke her er Tale om nogen Skyld. Men, siger han, man lægger Ansvar paa Virksomheden. Det er mig ikke klart, hvad det egentlig vil sige at lægge Ansvar paa Virksomheden. Jeg ved ikke rettere, end at et Ansvar altid maa lægges paa en Person, men derved skal jeg ikke her opholde mig. Naar det ærede Medlem tilføjede, at der godt kunde lovgives i den af ham nævnte Retning, er dette en Sag for sig; men jeg har rettet min Indsigelse imod, at man betegner en Lovgivning, som gaar i denne Retning, for en Ansvarlighedslovgivning. Jeg har paastaet, og jeg fastholder det, at der ikke her med Føje kan tales om Ansvarlighed. — Jeg antager nu, at det ogsaa af det ærede Medlem for Aalborg erkendes, at en retfærdig Lovgivning bestaar deri, at Personer, som leve under samme Vilkaar, behandles efter de samme Regler. Han forsikrede, at det havde været hans Bestræbelse at fyldestgøre dette Krav. Det er formentlig overflødigt vedblivende at diskutere dette Punkt, thi det forekommer mig lige saa uimodsigeligt, som at to og to er fire, at Personer under de samme Forhold ikke ifølge dette Lovforslag blive behandlede